

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ &
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ**

ΕΚΘΕΣΗ

**ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΩΝ
ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2024
[Άρθρο 76 ν. 4270/2014]**

ΑΘΗΝΑ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛΙΔΑ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΠΟΡΕΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ	4
1 Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού κατά κατηγορία	4
2 Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού κατά Υπουργείο / Φορέα	11
3 Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού Αποκεντρωμένων Διοικήσεων	13
4 Διάθεση-απορρόφηση αποθεματικού	13
5 Δαπάνες Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) και Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ)	16
6 Συμπληρωματικοί Προϋπολογισμοί	22
7 Σημαντικές προσαρμογές σύμφωνα με το πρότυπο ESA 2010	23
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	24

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση συντάσσεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 του ν.4270/2014 (ΦΕΚ Α' 143) καθώς και της οικ. 2/75748/ΔΠΓΚ/17-10-2018 (ΦΕΚ Β' 4698) απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και υποβάλλεται στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών από τον καθ' ύλην αρμόδιο Γενικό Διευθυντή Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.). Στην έκθεση αυτή αναλύεται η πορεία των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού κατά το οικονομικό έτος 2024 και αποτελεί συνοδευτικό στοιχείο του ετήσιου κρατικού προϋπολογισμού που κατατίθεται στη Βουλή σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 58 του ν.4270/2014, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Ειδικότερα παρουσιάζεται, με την παράθεση συνοδευτικών αναλυτικών πινάκων, η πορεία των δαπανών κατά κατηγορία δαπάνης και κατά Υπουργείο / Φορέα της Κεντρικής Διοίκησης. Γίνεται διακριτή παρουσίαση των δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού των Υπουργείων και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, καθώς και των δαπανών κατά Υπουργείο / Φορέα της Κεντρικής Διοίκησης, του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ). Σε κάθε ενότητα παρουσιάζονται οι αρχικά προϋπολογισθείσες πιστώσεις και οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές, καθώς και οι αποκλίσεις μεταξύ αυτών με την αντίστοιχη επεξήγηση επί των σημαντικότερων αποκλίσεων. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται στη διάθεση και απορρόφηση των αποθεματικών των παρ. 1 και 8 του άρθρου 59 του ν.4270/2014 του Κρατικού Προϋπολογισμού καθώς και των συμπληρωματικών προϋπολογισμών, οι οποίοι ψηφίστηκαν κατά τη διάρκεια του 2024. Τέλος περιλαμβάνεται διακριτή ενότητα για τις προσαρμογές κατά ESA επί του ταμειακού αποτελέσματος, προκειμένου να διαμορφωθεί το δημοσιονομικό αποτέλεσμα.

Στη βάση της λογιστικής μεταρρύθμισης, τέθηκε σε εφαρμογή το νέο λογιστικό πλαίσιο με την έκδοση, τον Ιούνιο του 2018, Προεδρικού Διατάγματος με αριθμό 54/2018 (ΦΕΚ Α' 103) και την έκδοση, στη συνέχεια, σχετικής Υπουργικής Απόφασης 2/58493/ΔΠΓΚ/31-07-2018 (ΦΕΚ Β' 3240), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, η οποία αφορούσε στην οικονομική και διοικητική ταξινόμηση του προϋπολογισμού των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης. Με βάση το ανωτέρω λογιστικό πλαίσιο αποτυπώνεται ο προϋπολογισμός της Κεντρικής Διοίκησης (κατάρτιση - εκτέλεση).

ΠΟΡΕΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ

1 Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού κατά κατηγορία

Α. Στον ακόλουθο πίνακα (1) εμφανίζεται, κατά κατηγορία δαπάνης, η εκτέλεση του τακτικού προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2024 (σε ταμειακή βάση).

Πίνακας 1. Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού έτους 2024 κατά κατηγορία (σε ευρώ)				
Λογαριασμός	Περιγραφή Δαπάνης	Προϋπολογισμός	Πληρωμές	Μεταβολή %
21	Παροχές σε εργαζομένους	14.849.625.000	14.869.747.262	0,1
21101 + 21201 + 21301	Τακτικές αποδοχές	11.932.848.682	11.858.323.965	-0,6
21102 + 21202 + 21302	Πρόσθετες αποδοχές	609.317.800	724.131.601	18,8
21103 + 21203 + 21303	Αποδοχές σε είδος	6.398.800	12.207.722	90,8
21304	Παροχές κληρωτών	18.780.000	16.130.766	-14,1
21901 + 21902 + 21903	Εργοδοτικές εισφορές	2.282.279.718	2.258.953.207	-1,0
2190101 + 2190201 + 2190301	ΕΦΚΑ	1.920.558.417	1.905.465.606	-0,8
2190102 + 2190202 + 2190302	ΕΟΠΥΥ	350.848.401	345.540.634	-1,5
2190103 + 2190203 + 2190303	Λοιπά ταμεία	10.872.900	7.946.967	-26,9
22	Κοινωνικές Παροχές	410.540.000	340.466.984	-17,1
23	Μεταβιβάσεις	33.228.722.000	32.597.981.697	-1,9
231	Τρέχουσες εγχώριες μεταβιβάσεις	29.437.555.700	29.075.465.133	-1,2
23101	Μεταβιβάσεις στην Κεντρική Διοίκηση	0	0	
2310180	Αποδόσεις στην Κεντρική Διοίκηση	0	0	
23102	Μεταβιβάσεις σε νοσοκομεία	1.980.414.000	2.017.178.730	1,9
2310201+2310204+2310205+2310270	Επιχορηγήσεις (πλην υπερωριών και εφημεριών)	1.671.039.000	1.668.766.182	-0,1
2310202 + 2310203	Επιχορηγήσεις υπερωριών και εφημεριών	309.375.000	348.412.548	12,6
23103	Μεταβιβάσεις στις Υγειονομικές Περιφέρειες- Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (ΥΠΕ-ΠΕΔΥ)	200.200.000	225.942.776	12,9
2310301+2310304+2310305+2310370	Επιχορηγήσεις (πλην υπερωριών και εφημεριών)	123.500.000	143.937.776	16,5
2310302 + 2310303	Επιχορηγήσεις υπερωριών και εφημεριών	76.700.000	82.005.000	6,9
23104	Μεταβιβάσεις σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.)	2.972.971.000	3.131.602.935	5,3
23104 πλην 2310480	Επιχορηγήσεις σε ΟΤΑ	209.741.000	323.267.123	54,1
2310480	Αποδόσεις σε ΟΤΑ	2.763.230.000	2.808.335.812	1,6
23105	Μεταβιβάσεις σε ΟΚΑ	20.946.825.000	19.126.007.776	-8,7
23105 πλην 2310580	Επιχορηγήσεις σε ΟΚΑ	20.943.125.000	19.124.634.863	-8,7
2310580	Αποδόσεις σε ΟΚΑ	3.700.000	1.372.913	-62,9
23108	Μεταβιβάσεις σε λοιπά νομικά πρόσωπα	3.259.794.700	4.411.716.401	35,3
23108 πλην 2310880	Επιχορηγήσεις σε λοιπά νομικά πρόσωπα	2.980.619.700	4.140.308.806	38,9
2310880	Αποδόσεις σε λοιπούς φορείς με νομική προσωπικότητα	279.175.000	271.407.595	-2,8
23109	Λοιπές μεταβιβάσεις	77.351.000	163.016.515	110,7
23109 πλην 2310980	Λοιπές επιχορηγήσεις	76.191.000	161.951.855	112,6
2310980	Αποδόσεις σε φυσικά πρόσωπα και φορείς χωρίς νομική προσωπικότητα	1.160.000	1.064.660	-8,2
232	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς οργανισμούς και κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε)	2.102.827.000	2.289.028.463	8,9
233	Τρέχουσες μεταβιβάσεις σε φορείς του εξωτερικού	285.199.300	200.935.498	-29,5
234	Επιχορηγήσεις επενδύσεων εσωτερικού	224.725.000	220.941.713	-1,7
234 πλην 2340480	Επιχορηγήσεις επενδύσεων εσωτερικού	24.725.000	20.941.713	-15,3
2340480	Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.) για επενδυτικές δαπάνες Δήμων	200.000.000	200.000.000	0,0

236	Επιχορηγήσεις επενδύσεων εξωτερικού	3.450.000	0	-100,0
239	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	1.174.965.000	811.610.891	-30,9
23901	Καταπτώσεις εγγυήσεων	1.115.197.000	432.674.584	-61,2
23902	Αναλήψεις χρεών	0	0	
23905	Αποζημιώσεις λόγω δικαστικών αποφάσεων	1.655.000	130.765.211	7.801,2
23903 + 23904 + 23909	Κεφαλαιουχικές ενισχύσεις - Δωρεές - Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις διάφορες	58.113.000	248.171.096	327,0
24	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	1.792.020.000	2.207.863.732	23,2
24 πλην 24302	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών πλην προμηθειών για Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	1.751.988.000	2.173.136.514	24,0
24302	Προμήθειες για Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	40.032.000	34.727.219	-13,3
25	Επιδότησεις	80.600.000	73.036.704	-9,4
26	Τόκοι (σε ακαθάριστη βάση)	7.701.105.000	8.373.130.667	8,7
27	Λοιπές Δαπάνες	111.364.000	117.483.918	5,5
29	Πιστώσεις υπό κατανομή	2.668.189.000	0	-100,0
29101	Αποθεματικό	1.200.100.000	0	-100,0
29102	Πιστώσεις υπό κατανομή για δαπάνες πλήρωσης θέσεων προσωπικού	212.350.000	0	-100,0
29103	Πιστώσεις υπό κατανομή για λοιπές δαπάνες αποδοχών	251.606.000	0	-100,0
29104	Πιστώσεις υπό κατανομή για μεταβιβάσεις σε εκτέλεση κοινοτικών και λοιπών προγραμμάτων	0	0	
29105	Πιστώσεις υπό κατανομή για μεταβιβάσεις	357.638.000	0	-100,0
29106	Λοιπές πιστώσεις υπό κατανομή	646.495.000	0	-100,0
31	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	2.727.126.000	1.858.111.296	-31,9
3130101001 + 3130101002	Αγορές οπλικών συστημάτων από προγράμματα εξοπλισμού	2.570.000.000	1.681.864.973	-34,6
31 πλην 3130101001, 3130101002	Λοιπά πάγια περιουσιακά στοιχεία	157.126.000	176.246.323	12,2
33	Τιμαλφή	81.000	0	-100,0
Συνολικές Δαπάνες (μη χρηματοοικονομικές)		63.569.372.000	60.437.822.259	-4,9
Πρωτογενείς Δαπάνες (μη χρηματοοικονομικές)		55.868.267.000	52.064.691.593	-6,8
Χρηματοοικονομικές Δαπάνες				
44	Δάνεια (απαιτήσεις)	2.031.000.000	1.540.801.172	-24,1
45	Συμμετοχικοί τίτλοι και μερίδια επενδυτικών κεφαλαίων	1.557.768.000	719.913.668	-53,8
49	Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	0	33.521.290	
52	Υποχρεώσεις από Νόμισμα και καταθέσεις	0	0	
53	Χρεωστικοί τίτλοι (υποχρεώσεις)	26.610.000.000	24.833.762.370	-6,7
54	Δάνεια	1.002.253.130.000	1.426.545.844.765	42,3
57	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	0	1.423.835.358	
Σύνολο Δαπανών (μη Χρηματοοικονομικές και Χρηματοοικονομικές)		1.096.021.270.000	1.515.535.500.882	38,3
Πρωτογενείς Δαπάνες Κρατικού Π/Υ (Τακτικός + ΠΔΕ + ΤΑΑ)		68.035.267.000	65.379.233.155	-3,9

Β. Από τα ανωτέρω στοιχεία προκύπτει ότι οι συνολικές δαπάνες (χρηματοοικονομικές και μη) του τακτικού προϋπολογισμού αυξήθηκαν έναντι των πιστώσεων του ψηφισθέντος προϋπολογισμού κατά 38,3%, κυρίως λόγω της αύξησης των δαπανών αποπληρωμής δανείων του Ελληνικού Δημοσίου κατά 424 δισ. ευρώ. Οι συναλλαγές αυτές χαρακτηρίζονται

χρηματοοικονομικές και ως εκ τούτου δεν επηρεάζουν το δημοσιονομικό ισοζύγιο και το πρωτογενές αποτέλεσμα του κρατικού προϋπολογισμού, αλλά μόνο το ύψος του δημοσίου χρέους. Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνουν την επανέκδοση (rollover) των λήξεων του βραχυπρόθεσμου χρέους (έντοκα γραμμάτια και repos), τα οποία θα πρέπει να αντισταθμίζονται με τις εισπράξεις της αντίστοιχης μείζονος κατηγορίας του σκέλους των εσόδων, προκειμένου να αποτυπωθεί η καθαρή επίπτωση του βραχυπρόθεσμου δανεισμού επί του συνολικού ύψους του δημοσίου χρέους, εντός του έτους. Οι εν λόγω δαπάνες εμφανίζονται ως πληρωμές στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και συγκεκριμένα στον Ειδικό Φορέα «Γενικές Κρατικές Δαπάνες».

Όσον αφορά στις πρωτογενείς δαπάνες, οι οποίες αποτελούν βασικό μέγεθος στις δημοσιονομικές αξιολογήσεις, παρουσιάζονται μειωμένες κατά 6,8% ή 3,8 δισ. ευρώ έναντι του ψηφισθέντος προϋπολογισμού, κυρίως λόγω της υποεκτέλεσης:

α) των μεταβιβαστικών πληρωμών προς τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ), κατά 1,8 δισ. ευρώ, οι δαπάνες των οποίων εξυπηρετήθηκαν εν μέρει από ίδια έσοδα,

β) των ταμειακών πληρωμών για την πραγματοποίηση των εξοπλιστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας κατά 0,9 δισ. ευρώ, καθώς και

γ) των δαπανών καταπτώσεων εγγυήσεων του Ελληνικού Δημοσίου κατά 0,7 δισ. ευρώ.

Σημειωτέον ότι το δημοσιονομικό αποτέλεσμα επηρεάζεται από τις φυσικές παραλαβές των εξοπλιστικών προγραμμάτων, μέσω σχετικών εθνολογιστικών προσαρμογών, επί των πληρωμών αυτών. Επίσης οι μεταβιβάσεις προς τους ΟΚΑ είναι δημοσιονομικά ουδέτερες, ως ενδοκυβερνητική συναλλαγή, και δεν επηρεάζουν το αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης. Γενικότερα υπήρξε συγκράτηση δαπανών, που είχε ως αποτέλεσμα τη μη ενεργοποίηση του άρθρου 60 του ν. 4270/2014 (Α' 143), περί κατάθεσης και ψήφισης συμπληρωματικών προϋπολογισμών, στο σκέλος του τακτικού προϋπολογισμού.

Γ. Ειδικότερα, όσον αφορά στην εξέλιξη των πληρωμών των επιμέρους μη χρηματοοικονομικών μειζόνων κατηγοριών δαπανών, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

α. Παροχές σε εργαζομένους

Στην κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες αποδοχών της Κεντρικής Διοίκησης (τακτικές αποδοχές, πρόσθετες, σε είδος και κληρωτών), με τις αντίστοιχες εργοδοτικές εισφορές. Η εμφανιζόμενη θετική απόκλιση έναντι του προϋπολογισμού ανέρχεται σε 20 εκατ. ευρώ ή 0,1% σε σύνολο 14,9 δισ. ευρώ. Ουσιαστικά οι πληρωμές ήταν εντός του στόχου του προϋπολογισμού.

Η συμμετοχή στη μισθολογική δαπάνη της Κεντρικής Διοίκησης ανά Φορέα αποτυπώνεται στο παρακάτω διάγραμμα ως εξής: Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού 33,20%, Υπουργείο Εθνικής Άμυνας 18,46%, Υπουργείο Υγείας 15,81% και Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη 12,31%. Πέραν των προαναφερθέντων Υπουργείων, η μισθολογική δαπάνη όλων των υπολοίπων φορέων ανήλθε στο 20,23%, αποτυπώνοντας χαρακτηριστικά τον επιμερισμό και τη συγκέντρωση των μισθολογικών βαρών της Κεντρικής Διοίκησης.

β. Κοινωνικές Παροχές

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται κυρίως δαπάνες κοινωνικού χαρακτήρα όπως το επίδομα θέρμανσης, λοιπά προνοιακά επιδόματα σε χρήμα και δαπάνες για την καταβολή των συντάξεων που χορηγούνται απευθείας από το κράτος (π.χ. θυμάτων τρομοκρατικών ενεργειών κ.λπ.) και όχι μέσω του προϋπολογισμού του e-ΕΦΚΑ. Οι εν λόγω δαπάνες παρουσίασαν μείωση κατά 70 εκατ. ευρώ ή 17,1% έναντι του ψηφισθέντος προϋπολογισμού, κυρίως λόγω της υποεκτέλεσης εντός του 2024 της παροχής για το επίδομα θέρμανσης ύψους 193 εκατ. ευρώ, έναντι προβλεπόμενων δαπανών ύψους 237 εκατ. ευρώ.

γ. Μεταβιβάσεις

Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνουν επιχορηγήσεις και αποδόσεις προς τους υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως ΟΤΑ, ΟΚΑ [e-ΕΦΚΑ, Δ.ΥΠ.Α. (πρώην ΟΑΕΔ), ΕΟΠΥΥ,

ΟΠΕΚΑ κ.α.], νοσοκομεία και ΠΦΥ και προς φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης, οργανισμούς του εξωτερικού, καθώς και προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επίσης, περιλαμβάνονται οι επιχορηγήσεις για επενδύσεις, οι καταπτώσεις εγγυήσεων, οι αναλήψεις χρεών φορέων Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και οι αποζημιώσεις λόγω δικαστικών αποφάσεων.

Οι μεταβιβαστικές πληρωμές παρουσίασαν μείωση κατά 0,6 δισ. ευρώ ή 1,9% έναντι του προϋπολογισμού, κυρίως λόγω της υποεκτέλεσης των μεταβιβάσεων προς τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ), κατά 1,8 δισ. ευρώ, οι δαπάνες των οποίων εξυπηρετήθηκαν εν μέρει από ίδια έσοδα. Αντίθετα υπέρβαση στόχου παρατηρήθηκε στις επιχορηγήσεις σε λοιπά νομικά πρόσωπα κατά 1,2 δισ. ευρώ περίπου.

Φορείς του εσωτερικού στους οποίους μεταβιβάστηκαν αξιοσημείωτα ποσά (πέραν των ΟΚΑ, ΟΤΑ και Νοσοκομείων των οποίων τα ποσά εμφανίζονται διακριτά στον πίνακα) είναι οι εξής: το Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ) με 1.447 εκατ. ευρώ, οι συγκοινωνιακοί φορείς (ΟΣΕ, ΟΑΣΑ, ΟΑΣΘ, κ.λπ.) με 464 εκατ. ευρώ, η Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ) με 426 εκατ. ευρώ, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) με 170 εκατ. ευρώ και οι μονάδες ψυχικής υγείας με 99 εκατ. ευρώ.

δ. *Αγορές αγαθών και υπηρεσιών*

Οι καταναλωτικές δαπάνες παρουσίασαν υπέρβαση κατά 416 εκατ. ευρώ ή 23,2% σε σχέση με τις προβλέψεις του προϋπολογισμού. Αυτές αφορούσαν κυρίως σε λειτουργικά έξοδα, μετακινήσεις προσωπικού, προμήθειες για χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και λοιπές δαπάνες λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών. Η υπέρβαση του στόχου εντοπίζεται κυρίως:

α) στις αγορές καυσίμων κίνησης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, οι οποίες παρουσίασαν πληρωμές 250 εκατ. ευρώ, υπερβαίνοντας κατά 106 εκατ. ευρώ τον στόχο των 143 εκατ. ευρώ (σημειωτέον ότι το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας αναλαμβάνει την αγορά καυσίμων για λογαριασμό του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και του Λιμενικού Σώματος),

β) στις αγορές φαρμακευτικού υλικού του Υπουργείου Υγείας, οι οποίες παρουσίασαν πληρωμές 110 εκατ. ευρώ, υπερβαίνοντας κατά 97 εκατ. ευρώ τον στόχο των 13 εκατ. ευρώ,

γ) στα μισθώματα εναέριων μέσων του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, οι οποίες παρουσίασαν πληρωμές 164 εκατ. ευρώ, υπερβαίνοντας κατά 58 εκατ. ευρώ τον στόχο των 106 εκατ. ευρώ,

δ) στις αγορές εμβολίων του Υπουργείου Υγείας, οι οποίες παρουσίασαν πληρωμές 54 εκατ. ευρώ, υπερβαίνοντας κατά 26 εκατ. ευρώ τον στόχο των 28 εκατ. ευρώ,

ε) στα έξοδα εφόρων, εποπτών, δικαστικών αντιπροσώπων και αναπληρωτών (εκλογικές δαπάνες) του Υπουργείου Εσωτερικών, οι οποίες παρουσίασαν πληρωμές 24 εκατ. ευρώ, υπερβαίνοντας κατά 24 εκατ. ευρώ την αρχικά κατανεμημένη πίστωση,

στ) στα έξοδα διανυκτέρευσης προσωπικού του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, τα οποία διαμορφώθηκαν στα 29 εκατ. ευρώ, υπερβαίνοντας κατά 20 εκατ. ευρώ τον στόχο των 9 εκατ. ευρώ,

ζ) στα έξοδα ημερήσιας αποζημίωσης προσωπικού του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, οι πληρωμές των οποίων έφτασαν στα 26 εκατ. ευρώ, υπερβαίνοντας κατά 17 εκατ. ευρώ τον στόχο των 9 εκατ. ευρώ και

η) στις αμοιβές και έξοδα συντήρησης και επισκευής πλωτών μέσων και δεξαμενών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, οι οποίες παρουσίασαν πληρωμές 19 εκατ. ευρώ, υπερβαίνοντας κατά 15 εκατ. ευρώ τον στόχο των 4 εκατ. ευρώ.

Σημειώνεται ότι στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους έχει πλέον καθιερωθεί και συστηματοποιηθεί η επισκόπηση δαπανών σε συνεργασία με τις Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών των Υπουργείων, με σκοπό την επίτευξη εξοικονομήσεων, ειδικά για τη συγκεκριμένη μείζονα κατηγορία δαπανών.

ε. *Επιδοτήσεις*

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται κυρίως οι δαπάνες παροχής καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας, καθώς και λοιπές δαπάνες επιδότησης προϊόντων και υπηρεσιών (π.χ. επιδότηση προς την ΤΡΑΙΝΟΣΕ). Η υποεκτέλεση έναντι του στόχου κατά 8 εκατ. ευρώ ή 9,4% οφείλεται κυρίως στη μη χορήγηση προβλεπόμενης επιδότησης για δαπάνες διακίνησης τύπου ύψους 4 εκατ. ευρώ.

στ. *Τόκοι*

Οι δαπάνες για τόκους παρουσίασαν υπέρβαση του στόχου της τάξεως των 672 εκατ. ευρώ ή 8,7%, σε σχέση με τις προβλέψεις του προϋπολογισμού και είναι σε άμεση συνάρτηση με την εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους. Συγκεκριμένα το μεγαλύτερο μέρος της υπέρβασης αφορά σε δαπάνες υπερτιμήματος από πώληση τίτλων με συμφωνία επαναγοράς. Τονίζεται ότι στο πρωτογενές δημοσιονομικό αποτέλεσμα δεν συμμετέχουν οι δαπάνες των τόκων. Τέλος, οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής τελούν ως επί το πλείστον, υπό τη διαχείριση του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ), ενώ εγγράφονται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους και πιστώσεις σε ύψος (σχετικά παρ.4 του άρθρου 60 και άρθρο 74 του ν.4270/2014).

ζ. *Λοιπές Δαπάνες*

Οι λοιπές δαπάνες περιλαμβάνουν κυρίως επιστροφές από ανεκτέλεστα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δαπάνες για πρόστιμα που επιβλήθηκαν από την Ε.Ε. Παρότι οι δαπάνες επιστροφών από ανεκτέλεστα προγράμματα παρουσίασαν υποεκτέλεση, παρατηρήθηκε αύξηση των δαπανών για πρόστιμα, με αποτέλεσμα η κατηγορία να εμφανίσει υπέρβαση του στόχου κατά 6 εκατ. ευρώ ή 5,5%.

η. *Πιστώσεις υπό κατανομή*

Στην κατηγορία αυτή προβλέπονται πιστώσεις, οι οποίες κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού διατίθενται σε φορείς και κατανέμονται σε διάφορες κατηγορίες δαπανών, ανάλογα με τη φύση της δαπάνης που προβλέπεται να πραγματοποιηθεί, καθώς αυτή δεν είναι εξ αρχής γνωστή. Η κατανομή πραγματοποιείται εκ των υστέρων, δεδομένου ότι κατά τον χρόνο κατάρτισης του προϋπολογισμού δεν ήταν δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια οι τελικές ανάγκες ή οι τελικοί αποδέκτες. Το μεγαλύτερο μέρος των πιστώσεων της κατηγορίας αυτής αφορά στο τακτικό (παράγραφος 1) και στο ειδικό (παράγραφος 8) αποθεματικό του άρθρου 59 του ν.4270/2014, ύψους 800 και 400 εκατ. ευρώ αντίστοιχα. Τα αποθεματικά αυτά προβλέπονται στον Ειδικό Φορέα «Γενικές Κρατικές Δαπάνες» του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και διατίθενται κατά τη διάρκεια του έτους στους διάφορους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης κατόπιν σχετικών αιτημάτων τους, για την αντιμετώπιση σημαντικών, άμεσων, αναπόφευκτων και επείγουσών αναγκών. Οι πιστώσεις υπό κατανομή του τακτικού προϋπολογισμού αποτελούν το πλέον ευέλικτο δημοσιονομικό εργαλείο για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων καταστάσεων και συνθηκών. Επειδή η δημοσιονομική αβεβαιότητα βαίνει αυξανόμενη (φυσικές καταστροφές, γεωπολιτική αστάθεια, πανδημίες), παρατηρείται και ανάλογη αύξηση της αρχικής κατανομής των πιστώσεων των αποθεματικών από έτος σε έτος.

θ. *Πάγια περιουσιακά στοιχεία & Τιμαλφή*

Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής παρουσίασαν αθροιστικά συγκράτηση ύψους 869 εκατ. ευρώ ή 31,9%. Στις δαπάνες για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, το σημαντικότερο μερίδιο καταλαμβάνουν οι πληρωμές των εξοπλιστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, οι οποίες παρουσίασαν υστέρηση ύψους 888 εκατ. ευρώ. Τονίζεται ότι η προαναφερθείσα υστέρηση δεν επηρεάζει το δημοσιονομικό αποτέλεσμα, διότι εφαρμόζεται εθνικολογιστική προσαρμογή επί των ταμειακών πληρωμών, προκειμένου να προσμετρηθούν στο αποτέλεσμα οι φυσικές παραλαβές των εξοπλιστικών προγραμμάτων (σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESA).

2 Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού κατά Υπουργείο / Φορέα

Στον ακόλουθο πίνακα (2) εμφανίζεται κατά Υπουργείο / Φορέα η εκτέλεση του τακτικού προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2024, σύμφωνα με την ισχύουσα διοικητική ταξινόμηση του Κρατικού Προϋπολογισμού, κατά την ψήφισή του.

Πίνακας 2. Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού έτους 2024 κατά Υπουργείο / Φορέα (σε ευρώ)			
Υπουργείο - Φορέας	Προϋπολογισμός	Πληρωμές	Μεταβολή %
1001. Προεδρία της Δημοκρατίας	4.636.000	4.191.405	-9,6
1003. Βουλή των Ελλήνων	159.400.000	159.146.467	-0,2
1004. Προεδρία της Κυβέρνησης	38.259.000	41.984.264	9,7
1007. Υπουργείο Εσωτερικών	3.337.487.000	3.492.889.808	4,7
1009. Υπουργείο Εξωτερικών	384.892.000	306.797.678	-20,3
1011. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	6.093.388.000	5.476.997.055	-10,1
1015. Υπουργείο Υγείας	5.705.031.000	6.030.424.090	5,7
1017. Υπουργείο Δικαιοσύνης	559.464.000	584.820.281	4,5
1020. Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού	5.452.630.000	5.589.380.623	2,5
1022. Υπουργείο Πολιτισμού	258.113.000	328.419.463	27,2
1024. Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (πλήν Γενικών Κρατικών Δαπανών)	921.064.000	792.818.414	-13,9
1024-711. Γενικές Κρατικές Δαπάνες (τόκοι, χρεολύσια, προμήθειες και λοιπές δαπάνες)	1.046.256.734.000	1.466.680.680.497	40,2
1029. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	203.694.000	371.362.148	82,3
1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	295.158.000	549.843.902	86,3
1032. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης	18.019.492.000	16.973.857.330	-5,8
1034. Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας	3.718.039.000	3.415.865.798	-8,1
1036. Υπουργείο Ανάπτυξης	125.661.000	128.999.067	2,7
1039. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	883.117.000	971.376.775	10,0
1041. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής	311.280.000	321.377.448	3,2
1045. Υπουργείο Τουρισμού	38.787.000	35.283.393	-9,0
1053. Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	185.765.000	123.112.925	-33,7
1055. Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου	124.304.000	104.624.976	-15,8
1057. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	2.184.973.000	2.220.626.746	1,6
1060. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας	679.610.000	751.120.267	10,5
1901 έως 1907. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	80.292.000	79.500.060	-1,0
ΣΥΝΟΛΟ	1.096.021.270.000	1.515.535.500.882	38,3

Στους προϋπολογισμούς των Υπουργείων εγγράφονται οι προβλεπόμενες δαπάνες που αφορούν στη λειτουργία, τις αρμοδιότητες και τα προγράμματά τους, σύμφωνα με την αποστολή κάθε Υπουργείου. Οι δαπάνες αυτές, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν πιστώσεις για δαπάνες μισθοδοσίας και μετακίνησης των υπηρεσιακών οργάνων τους, λειτουργικές δαπάνες, δαπάνες προμηθειών, επιχορηγήσεις σε φορείς που εποπτεύουν, καθώς και αποδόσεις εσόδων που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων.

Με βάση τον ανωτέρω πίνακα, αξιοσημείωτη ήταν η υπέρβαση των δαπανών έναντι του στόχου στα εξής Υπουργεία / Ειδικούς Φορείς:

- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατά 255 εκατ. ευρώ ή 86,3% κυρίως λόγω της μεταβίβασης 213 εκατ. ευρώ στο «Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης» για τη χορήγηση επιδότησης λογαριασμού ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου σε καταναλωτές, καθώς και της υπέρβασης κατά 38 εκατ. ευρώ λοιπών αποδόσεων σε φορείς με νομική προσωπικότητα.
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κατά 168 εκατ. ευρώ ή 82,3%, κυρίως λόγω της υπέρβασης των οικονομικών ενισχύσεων γεωργικού χαρακτήρα σε λοιπά νομικά πρόσωπα κατά 174 εκατ. ευρώ.
- Γενικές Κρατικές Δαπάνες, Ειδικού Φορέα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κατά 420 δισ. ευρώ ή 40,2%, κυρίως λόγω της αυξημένης δαπάνης για την αποπληρωμή δανείων, η οποία όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη ενότητα, δεν επηρεάζει το δημοσιονομικό ισοζύγιο και το πρωτογενές αποτέλεσμα του κρατικού προϋπολογισμού. Σημειωτέον, ότι ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός ανανεώνεται και ανατροφοδοτείται αρκετά συχνά κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, με αποτέλεσμα οι σχετικές δαπάνες και τα αντίστοιχα έσοδα να εμφανίζονται ισόποσα αυξημένα.
- Υπουργείο Πολιτισμού κατά 70 εκατ. ευρώ ή 27,2%, κυρίως λόγω των αυξημένων μεταβιβαστικών πληρωμών σε φορείς με νομική προσωπικότητα, των αμοιβών προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, καθώς και των δαπανών ηλεκτρικής ενέργειας.
- Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας κατά 72 εκατ. ευρώ ή 10,5%, κυρίως λόγω της υπέρβασης των δαπανών μισθώσεως εναέριων μέσων κατά 58 εκατ. ευρώ, καθώς και των εξόδων ημερήσιας αποζημίωσης προσωπικού κατά 17 εκατ. ευρώ.
- Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών κατά 88 εκατ. ευρώ ή 10,0%, κυρίως λόγω της υπέρβασης των μεταβιβάσεων σε φυσικά και νομικά πρόσωπα για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης κατά 48 εκατ. ευρώ, καθώς και των λοιπών παροχών καταργηθέντων με το ν. 3697/2008 ειδικών λογαριασμών ενιαίου μισθολογίου (μόνιμων & Ι.Δ.Α.Χ.) κατά 42 εκατ. ευρώ.

3 Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού Αποκεντρωμένων Διοικήσεων

Στον ακόλουθο πίνακα (3) εμφανίζονται οι δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού που πραγματοποιήθηκαν για την κάλυψη των αναγκών των υπηρεσιών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

Πίνακας 3. Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού έτους 2024 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (σε ευρώ)			
Αποκεντρωμένη Διοίκηση	Προϋπολογισμός	Πληρωμές	Μεταβολή %
1901. Αττικής	11.629.000	12.932.370	11,2
1902. Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας	10.659.000	11.355.119	6,5
1903. Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας	9.796.000	9.255.114	-5,5
1904. Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας & Ιονίου	15.415.000	14.656.089	-4,9
1905. Αιγαίου	6.211.000	6.344.545	2,2
1906. Κρήτης	6.719.000	6.635.414	-1,2
1907. Μακεδονίας – Θράκης	19.863.000	18.321.408	-7,8
ΣΥΝΟΛΟ	80.292.000	79.500.060	-1,0

Σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων οικονομικού έτους 2024 παρατηρούνται θετικές αποκλίσεις στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας, έναντι των προβλέψεων του προϋπολογισμού κατά 11,2% και 6,5% αντίστοιχα, κυρίως λόγω της ανακατανομής πιστώσεων από τα αποθεματικά των παρ.1 και 8 του άρθρου 59 του ν.4270/2014, με σκοπό την υλοποίηση εργασιών κατεδάφισης, την κάλυψη μισθοδοσίας, καθώς και την εκτέλεση τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων.

Γενικότερα η μισθολογική δαπάνη των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων αποτελεί το 84,7% της συνολικής δαπάνης τους, ως εκ τούτου είναι αναμενόμενο να μην παρατηρούνται αξιοσημείωτες αποκλίσεις μεταξύ του συνόλου των προϋπολογισθέντων και του συνόλου των απολογιστικών δαπανών, για αιτίες μη μισθολογικής φύσεως. Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις δεν συμμετέχουν με δαπάνες στο ΠΔΕ και στο ΤΑΑ.

4 Διάθεση – απορρόφηση αποθεματικού

Σε κάθε οικονομικό έτος εγγράφεται στην κατηγορία «Πιστώσεις υπό κατανομή» του Ειδικού Φορέα «Γενικές Κρατικές Δαπάνες» του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών πίστωση ως αποθεματικό, σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 59 του ν.4270/2014, ύψους όχι μικρότερου του 1% και όχι μεγαλύτερου του 2% των συνολικών δαπανών του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, εξαιρουμένων των δαπανών για τα τοκοχρεολύσια. Για το 2024 έγινε αρχική

κατανομή πιστώσεων ύψους 800 εκατ. ευρώ. Το αποθεματικό χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την κάλυψη σημαντικών, άμεσων, αναπόφευκτων και επείγουσών αναγκών, η πρόβλεψη των οποίων δεν είναι εφικτή κατά τον χρόνο ψήφισης του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού.

Πίνακας 4.1 Ανάλωση τακτικού αποθεματικού έτους 2024 κατά Υπουργείο / Φορέα (σε ευρώ)			
Υπουργείο / Φορέας	Διατεθείσα πίστωση	Πληρωμές	Ποσοστό απορρόφησης %
1001. Προεδρία της Δημοκρατίας			
1003. Βουλή των Ελλήνων			
1004. Προεδρία της Κυβέρνησης	30.000	23.884	79,6%
1007. Υπουργείο Εσωτερικών	70.524.600	69.449.837	98,5%
1009. Υπουργείο Εξωτερικών	10.000.000	9.104.519	91,0%
1011. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	83.927.380	79.402.324	94,6%
1015. Υπουργείο Υγείας	188.580.122	182.495.661	96,8%
1017. Υπουργείο Δικαιοσύνης	6.717.110	5.644.176	84,0%
1020. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και Αθλητισμού	43.180.652	40.791.543	94,5%
1022. Υπουργείο Πολιτισμού	1.565.394	1.231.000	78,6%
1024. Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	90.136.463	83.351.138	92,5%
1029. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	40.290.073	36.391.553	90,3%
1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	15.584.307	15.389.085	98,7%
1032. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης	3.911.787	2.375.104	60,7%
1034. Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας	31.087.994	30.436.162	97,9%
1036. Υπουργείο Ανάπτυξης	2.790.324	2.772.485	99,4%
1039. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	34.870.516	34.283.457	98,3%
1041. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής	6.539.851	1.230.533	18,8%
1045. Υπουργείο Τουρισμού	53.795	7.382	13,7%
1053. Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	6.244.584	5.860.185	93,8%
1055. Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου	1.966.834	1.363.134	69,3%
1057. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	51.617.461	44.005.385	85,3%
1060. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας	106.599.470	101.606.456	95,3%
1901. έως 1907. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	3.716.003	2.269.240	61,1%
ΣΥΝΟΛΟ	799.934.720	749.484.244	93,7%

Κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, οι πιστώσεις που έχουν προβλεφθεί στο αποθεματικό ανακατανέμονται σε άλλες μείζονες κατηγορίες πιστώσεων για την πραγματοποίηση των σχετικών δαπανών από τους φορείς. Η ανάλωση των πιστώσεων που διατέθηκαν από το αποθεματικό, σύμφωνα με τα στοιχεία των Γενικών Διευθύνσεων Οικονομικών Υπηρεσιών των Υπουργείων, παρουσιάζεται στον πίνακα (4.1). Συμπερασματικά υπάρχει απορρόφηση του συνόλου σχεδόν των σχετικών πιστώσεων (κατά 93,7%), γεγονός που συνάδει με τη δημοσιονομική αβεβαιότητα των τελευταίων ετών.

Επικουρικά χρησιμοποιείται και το ειδικό αποθεματικό, το οποίο προβλέπεται από την παρ.8 του άρθρου 59 του ν.4270/2014, για την κάλυψη σημαντικών και επείγουσών δαπανών, το ύψος του οποίου περιορίζεται έως το 50% του αντίστοιχου ύψους του αποθεματικού της παρ.1 του ίδιου ως άνω άρθρου. Για το 2024 κατανεμήθηκαν αρχικά πιστώσεις ύψους 400 εκατ. ευρώ. Στον πίνακα (4.2) εμφανίζεται η σχετική ανάλυση.

Πίνακας 4.2 Ανάλυση ειδικού αποθεματικού έτους 2024 κατά Υπουργείο / Φορέα (σε ευρώ)			
Υπουργείο / Φορέας	Διατεθείσα πίστωση	Πληρωμές	Ποσοστό απορρόφησης %
1001. Προεδρία της Δημοκρατίας			
1003. Βουλή των Ελλήνων			
1004. Προεδρία της Κυβέρνησης	8.841.334	7.267.996	82,2%
1007. Υπουργείο Εσωτερικών	21.933.368	20.569.474	93,8%
1009. Υπουργείο Εξωτερικών			
1011. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	87.325.343	77.208.088	88,4%
1015. Υπουργείο Υγείας	74.646.190	54.009.442	72,4%
1017. Υπουργείο Δικαιοσύνης	11.348.000	8.349.237	73,6%
1020. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και Αθλητισμού	36.217.152	35.788.276	98,8%
1022. Υπουργείο Πολιτισμού	1.996.291	1.996.291	100,0%
1024. Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	68.726.411	63.310.902	92,1%
1029. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων			
1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	648.078	374.212	57,7%
1032. Υπουργείο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης	25.065.718	11.448.904	45,7%
1034. Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας			
1036. Υπουργείο Ανάπτυξης	190.820	0	0,0%
1039. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	8.751.387	2.369.797	27,1%
1041. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής	11.919.834	6.257.247	52,5%
1045. Υπουργείο Τουρισμού			
1053. Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	6.769.878	2.278.708	33,7%
1055. Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου			
1057. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	26.280.009	18.576.206	70,7%
1060. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας	6.000.000	5.662.503	94,4%
1901. έως 1907. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	3.022.988	720.801	23,8%
ΣΥΝΟΛΟ	399.682.801	316.188.085	79,1%

Η πρόβλεψη πιστώσεων ως αποθεματικό στον τακτικό προϋπολογισμό αποτελεί ευέλικτο εργαλείο δημοσιονομικής σταθερότητας, καθότι παρέχει στα Υπουργεία και τους λοιπούς φορείς, κατόπιν σχετικής εγκρίσεως του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν άμεσα καταστάσεις, εν γένει απρόβλεπτες, εντός των ορίων του ψηφισμένου

τακτικού προϋπολογισμού. Τονίζεται ότι για λόγους διαφάνειας η παρακολούθηση της χρήσης του αποθεματικού της παρ.1, παρουσιάζεται στη Βουλή των Ελλήνων από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, σε τριμηνιαία βάση, μέσω μιας κατάστασης που περιλαμβάνει τους φορείς που ενισχύθηκαν, τους λόγους της ενίσχυσης και το υπόλοιπό του.

5 Δαπάνες Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) και Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ)

Η εκτέλεση του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων κατά Υπουργείο / Φορέα για το έτος 2024 αποτυπώνεται στον πίνακα (5.1).

Πίνακας 5.1 Δαπάνες προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων έτους 2024 κατά Υπουργείο / φορέα (σε ευρώ) *			
Υπουργείο – Φορέας	Προϋπολογισμός	Πληρωμές- Μεταβιβάσεις	Ποσοστό απορρόφησης %
1001. Προεδρία της Δημοκρατίας	0	0	
1003. Βουλή των Ελλήνων	1.000.000	2.169.783	217,0
1004. Προεδρία της Κυβέρνησης	5.000.000	2.696.274	53,9
1007. Υπουργείο Εσωτερικών	267.000.000	226.391.668	84,8
1009. Υπουργείο Εξωτερικών	19.000.000	29.733.141	156,5
1011. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	30.000.000	28.365.758	94,6
1015. Υπουργείο Υγείας	66.000.000	32.038.244	48,5
1017. Υπουργείο Δικαιοσύνης	23.000.000	3.218.211	14,0
1020. Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού	695.000.000	596.715.086	85,9
1022. Υπουργείο Πολιτισμού	36.000.000	28.799.611	80,0
1024. Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	2.667.000.000	3.433.110.114	128,7
1029. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	854.000.000	1.063.547.411	124,5
1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	730.000.000	1.106.686.208	151,6
1032. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης	236.000.000	167.714.873	71,1
1034. Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας	134.000.000	21.946.903	16,4
1036. Υπουργείο Ανάπτυξης	595.000.000	516.890.011	86,9
1039. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	1.074.000.000	1.489.466.069	138,7
1041. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής	260.000.000	301.817.967	116,1
1045. Υπουργείο Τουρισμού	50.000.000	22.097.302	44,2
1053. Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	240.000.000	277.147.401	115,5
1055. Υπουργείο Μεταναστευσης και Ασύλου	340.000.000	364.284.472	107,1
1057. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	78.000.000	48.447.884	62,1
1060. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας	150.000.000	150.257.171	100,2
1901. έως 1907. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	0	0	
ΣΥΝΟΛΟ	8.550.000.000	9.913.541.564	115,9

* Στον πίνακα δεν περιλαμβάνονται τα ποσά που αφορούν στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Από τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα, προκύπτει ότι υπήρξε απορρόφηση των κονδυλίων για δαπάνες των Φορέων υψηλότερη κατά 1.364 εκατ. ευρώ ή στο 115,9% σε σχέση με τον αρχικά ψηφισθέντα προϋπολογισμό. Η υπέρβαση του στόχου τεκμηριώνεται από την ψήφιση των δύο (2) συμπληρωματικών προϋπολογισμών (άρθρο 60 του ν.5140/2024 και άρθρο 114 του ν.5162/2024).

Οι συνολικές πληρωμές και μεταβιβάσεις ανήλθαν σε 9.914 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων 2.465 εκατ. ευρώ αφορούσαν στο εθνικό σκέλος του ΠΔΕ και 7.449 εκατ. ευρώ στο συγχρηματοδοτούμενο από κοινοτικούς πόρους σκέλος.

Όσον αφορά στο ΤΑΑ οι σχετικές δαπάνες κατά Υπουργείο εμφανίζονται στον ακόλουθο πίνακα (5.2):

Πίνακας 5.2 Δαπάνες Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας έτους 2024 κατά Υπουργείο / φορέα (σε ευρώ) *			
Υπουργείο – Φορέας	Προϋπολογισμός	Πληρωμές- Μεταβιβάσεις	Ποσοστό απορρόφησης %
1001. Προεδρία της Δημοκρατίας	0	0	
1003. Βουλή των Ελλήνων	0	0	
1004. Προεδρία της Κυβέρνησης	0	0	
1007. Υπουργείο Εσωτερικών	101.000.000	129.279.881	128,0
1009. Υπουργείο Εξωτερικών	4.000.000	0	0,0
1011. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	0	0	
1015. Υπουργείο Υγείας	256.000.000	401.407.569	156,8
1017. Υπουργείο Δικαιοσύνης	43.000.000	39.820.072	92,6
1020. Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού	400.000.000	316.125.742	79,0
1022. Υπουργείο Πολιτισμού	106.000.000	141.817.470	133,8
1024. Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	53.000.000	48.269.301	91,1
1029. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	127.000.000	102.841.647	81,0
1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	798.000.000	908.451.772	113,8
1032. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης	374.000.000	93.762.372	25,1
1034. Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας	140.000.000	116.873.355	83,5
1036. Υπουργείο Ανάπτυξης	204.000.000	140.479.626	68,9
1039. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	393.000.000	391.498.147	99,6
1041. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής	5.000.000	4.075.241	81,5
1045. Υπουργείο Τουρισμού	79.000.000	40.855.299	51,7
1053. Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	418.000.000	450.116.915	107,7
1055. Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου	9.000.000	22.446.869	249,4
1057. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	0	0	
1060. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας	107.000.000	52.878.721	49,4
1901. έως 1907. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	0	0	
ΣΥΝΟΛΟ	3.617.000.000	3.400.999.998	94,0

*Στον πίνακα δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες του δανειακού σκέλους του ΤΑΑ, αλλά μόνο οι δαπάνες του επιχορηγούμενου σκέλους, οι αναφερόμενες στην παρ.1 του άρθρου 42 του ν.4772/2021.

Τα ποσά τα οποία διατίθενται από το ΤΑΑ είναι τέτοιου μεγέθους, που θέτουν την πορεία της χώρας σε τροχιά μόνιμης, δυναμικής και ανθεκτικής ανάπτυξης. Οι δαπάνες του ΤΑΑ αναμένεται να δώσουν σημαντική μόχλευση σε διάφορους τομείς. Οι πυλώνες του χρηματοδοτικού αυτού εργαλείου είναι:

- η πράσινη μετάβαση,
- η ψηφιακή μετάβαση,
- η απασχόληση - δεξιότητες - κοινωνική συνοχή,
- οι ιδιωτικές επενδύσεις για τον μετασχηματισμό της οικονομίας και
- το REPowerEU.

Για να λάβει κάθε χώρα χρήματα από το ΤΑΑ, πρέπει να υποβάλει ένα Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, στο οποίο περιγράφει αναλυτικά τις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις που θα υλοποιήσει. Στην περίπτωση της Ελλάδας, αυτό το σχέδιο ονομάζεται "Ελλάδα 2.0". Περιλαμβάνει ένα πλήθος έργων και μεταρρυθμίσεων που στοχεύουν στην ενίσχυση της οικονομίας, την αναβάθμιση των υποδομών, την προώθηση της καινοτομίας και τη δημιουργία ενός πιο βιώσιμου και ανταγωνιστικού μοντέλου ανάπτυξης.

Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0, εγκρίθηκε στις 13 Ιουλίου 2021 από το Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ecofin), με προϋπολογισμό 30,5 δισ. ευρώ. Τον Δεκέμβριο 2023 εγκρίθηκε η αναθεώρησή του, με προϋπολογισμό 35,9 δισ. ευρώ, που αφορούσε κυρίως την προσθήκη νέων επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του REPowerEU καθώς και την επέκταση του δανειακού προγράμματος. Μικρότερου εύρους στοχευμένη αναθεώρηση εγκρίθηκε τον Ιούλιο 2024.

Ειδικά για το έτος 2024, υπήρξε απορρόφηση των κονδυλίων κατά 94,0% καταγράφοντας σημαντική αύξηση σε σύγκριση με το 2023, όπου το αντίστοιχο ποσοστό ανερχόταν σε 57,1%. Επισημαίνεται ότι η πλήρης απορρόφηση των διαθέσιμων πόρων αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2026. Ο ανωτέρω πίνακας περιλαμβάνει μόνο το επιχορηγούμενο σκέλος του ΤΑΑ, διότι για το δανειακό σκέλος, οι δαπάνες περιέχονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό και ειδικότερα στην ομάδα λογαριασμών 4 «Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία». Οι σωρευτικές δαπάνες του επιχορηγούμενου από την Ε.Ε. σκέλους για την περίοδο 2021 έως και 2024 ανήλθαν σε 8.640 εκατ. ευρώ. Οι συνολικές πληρωμές-μεταβιβάσεις του 2024 ύψους 3.401 εκατ. ευρώ αντιστοιχούν σε 478 διαφορετικά έργα, εκ των οποίων τα 1.257 εκατ. ευρώ αντιστοιχούν σε μόλις 10 σημαντικά έργα (ήτοι το 36%).

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα 10 σημαντικά έργα αναλυτικά:

Πίνακας 5.3 Δαπάνες κυριότερων έργων Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (σε ευρώ)					
α/α	Πυλώνας	Υπουργείο – Φορέας	Αντικείμενο Έργου	Πληρωμές 2024	Πληρωμές 2021-2024
1	Πράσινη Μετάβαση	1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Αναδιάρθρωση και ενίσχυση των εσόδων του λογαριασμού Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας - Συμπαράγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας (ΑΠΕ – ΣΗΘΥΑ)	200.000.000	200.000.000
2	Πράσινη Μετάβαση	1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Επεξεργασία και καθαρισμός αστικών λυμάτων περιβαλλοντικά ευαίσθητων οικισμών και εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων σε επιλεγμένες πόλεις.	161.159.328	252.741.728
3	Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας	1039. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	Κατασκευή του τμήματος Τρίκαλα - Εγνατία του Αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδας (Ε65)	139.380.814	443.116.281
4	Πράσινη Μετάβαση	1039. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	Δημόσιες Μεταφορές - Ηλεκτροκίνηση	126.106.776	137.189.276
5	Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας	1007. Υπουργείο Εσωτερικών	Πρόγραμμα βελτίωσης οδικής ασφάλειας στο εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο	120.000.000	354.662.551
6	Πράσινη Μετάβαση	1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Πρόγραμμα προστασίας δασών-Antinero III	119.857.141	119.857.141
7	Απασχόληση, Δεξιότητες, Κοινωνική Συνοχή	1034. Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας	Επιχορήγηση της ΔΥΠΑ για την υλοποίηση του έργου: Κοινωνική επανένταξη των πιο ευάλωτων ομάδων: Δικαιούχοι ΕΕΕ (Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος) και άστεγοι	106.166.200	106.166.200
8	Ψηφιακή Μετάβαση	1053. Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	Ετοιμότητα υποδομών για έξυπνα κτίρια	102.559.265	103.536.825
9	Πράσινη Μετάβαση	1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Έργα εξοικονόμησης πόσιμου νερού: Α. Υποδομές παροχής νερού Β. Τηλεμετρία - τηλεχειρισμός για τον εντοπισμό διαρροών σε δίκτυα ύδρευσης Γ. Προμήθεια ψηφιακών μετρητών νερού Δ. Μονάδες αφαλάτωσης	93.373.801	151.373.801
10	Απασχόληση, Δεξιότητες, Κοινωνική Συνοχή	1020. Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού	Προμήθεια και εγκατάσταση διαδραστικών συστημάτων μάθησης	88.721.754	130.670.596
ΣΥΝΟΛΟ				1.257.325.078	1.999.314.398

Ειδικότερα:

1. Το έργο αφορά σε έναν συνολικό ανασχεδιασμό του Ειδικού Λογαριασμού με τη δημιουργία νέου υπολογαριασμού με διακριτά έσοδα και έξοδα. Ως βασικό ορόσημο της μεταρρύθμισης είναι η δημιουργία ενός νέου υπολογαριασμού (ΕΛΑΠΕ Νέων Έργων) που θα αποζημιώνει όλους τους ΑΠΕ/ΣΗΘΥΑ, ενώ ως έσοδό του θα έχει ένα νέο, δυναμικό τέλος το οποίο θα υπολογίζεται απολογιστικά.
2. Το έργο σχετίζεται με την επεξεργασία και τον καθαρισμό αστικών λυμάτων περιβαλλοντικά ευαίσθητων οικισμών και με τον εκσυγχρονισμό εγκαταστάσεων σε επιλεγμένες πόλεις.
3. Ο Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδος (Ε65) (Λαμία – Καρδίτσα – Τρίκαλα – Καλαμπάκα – Εγνατία Οδός) εντάσσεται στο Διευρωπαϊκό δίκτυο αξόνων (Transeuropean Network) και αποτελεί τη ραχοκοκαλιά της συγκοινωνιακής υποδομής της Κεντρικής Ελλάδας. Αναμένεται ότι θα συμβάλει δραστικά στην ασφάλεια των οδικών μετακινήσεων και μεταφορών, θα μειώσει τα ατυχήματα, επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα ταχύτερες και οικονομικότερες μετακινήσεις. Η κατασκευή του Αυτοκινητοδρόμου Ε65 θα βοηθήσει επίσης στην άρση της συγκοινωνιακής απομόνωσης της Κεντρικής Ελλάδος και θα αναβαθμίσει τη σύνδεση της Δυτικής Μακεδονίας και της Ηπείρου, εξυπηρετώντας ταυτόχρονα την προσπελασιμότητα προς το εξωτερικό, προωθώντας έτσι την ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης, του τουρισμού και της εμπορευματικής διακίνησης σε μια περιοχή με ιδιαίτερες δυνατότητες περαιτέρω οικονομικής ανάπτυξης, συμβάλλοντας παράλληλα στη μείωση του ποσοστού ανεργίας και στην αύξηση του κατά κεφαλήν εισοδήματος. Ο διεθνής ρόλος του προηγούμενου αυτοκινητοδρόμου είναι επίσης σημαντικός διότι συνδέεται μέσω της Εγνατίας Οδού και των καθέτων αξόνων αυτής με το εξωτερικό.
4. Το έργο περιλαμβάνει τα ακόλουθα: α) Μεταρρύθμιση της νομοθεσίας για τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας, όσον αφορά τις εταιρείες εκμετάλλευσης λεωφορείων (ΚΤΕΛ), η οποία θα δώσει σε ΚΤΕΛ εκτός της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης τη δυνατότητα να επενδύσουν με ασφάλεια σε ηλεκτρικά οχήματα δημόσιων συγκοινωνιών. β) Αντικατάσταση παλαιότερων λεωφορείων με νέα ηλεκτρικά. Πιο αναλυτικά, ανανέωση του στόλου των αστικών λεωφορείων στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη, με την προμήθεια νέων αστικών ηλεκτρικών λεωφορείων, σύγχρονων και φιλικών προς το περιβάλλον. γ) Δευτερογενή νομοθεσία για την υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας (λεωφορεία). δ) Μελέτη σκοπιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των επιλογών για τη σύσταση οργανισμού ηλεκτροκίνησης.
5. Το έργο αφορά στις προτάσεις που υπέβαλαν οι Δήμοι και οι Περιφέρειες αλλά και στην Τεχνική Βοήθεια για την αξιολόγησή τους. Η πρόσκληση αφορά στο υφιστάμενο οδικό δίκτυο αρμοδιότητας των ΟΤΑ για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας και τη μείωση των ατυχημάτων. Οι επιλέξιμες δράσεις περιλαμβάνουν βελτιώσεις στην ασφάλεια του οδικού

δικτύου στην επικράτεια για μείωση του αριθμού των τροχαίων ατυχημάτων, καλύπτοντας παρεμβάσεις σε επικίνδυνα σημεία του δικτύου.

6. Σε συνέχεια της υλοποίησης των προγραμμάτων Antinero I και II και λόγω των πρόσφατων δασικών πυρκαγιών, κρίνεται αναγκαία και επιτακτική η περαιτέρω υλοποίηση δράσεων αντιπυρικής προστασίας κατά τα έτη 2024 και 2025. Το έργο με τίτλο «Πρόγραμμα Προστασίας Δασών – Antinero III» αφορά στις απαραίτητες δράσεις που απαιτείται να υλοποιηθούν για την προστασία των δασικών οικοσυστημάτων της χώρας από καταστροφικές πυρκαγιές και, κατ' επέκταση, τη θωράκιση (από τον κίνδυνο της πυρκαγιάς) των οικισμών, των αρχαιολογικών χώρων, των κτιριακών, βιομηχανικών και λοιπών εγκαταστάσεων και των αγροτικών εκμεταλλεύσεων που βρίσκονται εντός ή πλησίον αυτών. Το έργο αποσκοπεί στην πρόληψη των πυρκαγιών καθώς και την προστασία και την αναβάθμιση των δασικών οικοσυστημάτων της χώρας.
7. Αντικείμενο του έργου είναι η υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος κατάρτισης, πιστοποίησης και απασχόλησης για 10.000 δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ) και αστέγους με στόχο την υποστήριξη των πιο ευάλωτων ομάδων για την (επαν)ένταξή τους στην αγορά εργασίας.
8. Το έργο αφορά σε πρόγραμμα ενίσχυσης για την αντιστάθμιση του κόστους εγκατάστασης υποδομών σε κτίρια προκειμένου να καταστούν «έξυπνα» για τη σύνδεσή τους σε υποδομές κοινής ωφέλειας. Το πρόγραμμα θα ενθαρρύνει σειρά αναβαθμίσεων που περιλαμβάνουν: α) την εγκατάσταση δικτύων οπτικών ινών εντός του κτιρίου με σκοπό τη διευκόλυνση της παροχής ευρυζωνικών υπηρεσιών υπερυψηλών ταχυτήτων σε όλους τους χώρους του κτιρίου (διαμερίσματα, γραφεία, καταστήματα κ.λπ.). β) την εγκατάσταση υποδομών για τη μελλοντική διασύνδεση των μετρητών των δικτύων κοινής ωφέλειας (ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου) με το κεντρικό σημείο συγκέντρωσης των υποδομών ηλεκτρονικών επικοινωνιών του κτιρίου και γ) την εγκατάσταση υποδομών για τη μελλοντική διασύνδεση του λεβητοστασίου της κεντρικής θέρμανσης και του μηχανοστασίου του ανελκυστήρα με το κεντρικό σημείο συγκέντρωσης των υποδομών ηλεκτρονικών επικοινωνιών του κτιρίου.
9. Το έργο αφορά σε υποδομές πόσιμου νερού, που επιλέχθηκαν στο πλαίσιο σχετικής πρόσκλησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με τίτλο «α. Υποδομές παροχής νερού, β. Τηλεμετρία - Έργα τηλεχειρισμού για τον εντοπισμό διαρροών σε δίκτυα ύδρευσης, γ. Προμήθεια ψηφιακών μετρητών νερού, δ. Μονάδες αφαλάτωσης».
10. Το αντικείμενο του έργου συνίσταται στην προμήθεια και εγκατάσταση διαδραστικών συστημάτων σε σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης. Το διαδραστικό σύστημα αποτελείται από: διαδραστική οθόνη προβολής, ηλεκτρονικό υπολογιστή, συνοδευόμενο από λογισμικό σχεδίασης και προβολής διαδραστικών μαθημάτων, ενδεικτικά ψηφιακά ωριαία σχέδια μαθήματος με

διαδραστικό εμπλουτισμό, για όλες τις τάξεις, σύμφωνα με τα ισχύοντα προγράμματα σπουδών και υλικό επιμόρφωσης στη χρήση του λογισμικού.

6 Συμπληρωματικοί Προϋπολογισμοί

Σημαντικά γεγονότα επείγοντος χαρακτήρα και μη δυνάμενα να προβλεφθούν κατά τη διάρκεια κατάρτισης του προϋπολογισμού του 2024, οδήγησαν αναπόφευκτα στην ενεργοποίηση του άρθρου 60 του ν. 4270/2014 (Α' 143), περί κατάθεσης και ψήφισης συμπληρωματικών προϋπολογισμών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1 - Στοιχεία συμπληρωματικών προϋπολογισμών έτους 2024 (σε ευρώ)							
α/α	Διατάξεις	Είδος Προϋπολογισμού	Φορέας	Ειδικός Φορέας	ΑΛΕ	Περιγραφή ΑΛΕ	Ποσό
1	Άρθρο 60, ν.5140/2024 (ΦΕΚ Α' 154)	ΠΔΕ	Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	1024-208-0000000	2910601001	Πιστώσεις για δαπάνες εφαρμογής δράσεων προγραμμάτων	900.000.000
2	Άρθρο 114, ν.5162/2024 (ΦΕΚ Α' 198)	ΠΔΕ	Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	1024-208-0000000	2910601001	Πιστώσεις για δαπάνες εφαρμογής δράσεων προγραμμάτων	400.000.000
Τακτικός Προϋπολογισμός						Σύνολο	0
ΠΔΕ						Σύνολο	1.300.000.000
Κρατικός Προϋπολογισμός						Γενικό σύνολο	1.300.000.000

Ειδικότερα για το 2024 ψηφίστηκαν δύο συμπληρωματικοί προϋπολογισμοί. Με το άρθρο 60 του ν.5140/2024 εξυπηρετείται ο σκοπός για την προσφορότερη και αποτελεσματικότερη απορρόφηση των ενωσιακών κονδυλίων και την εν γένει απρόσκοπτη εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού. Συγκεκριμένα, η ενίσχυση των πιστώσεων του εθνικού σκέλους του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του ειδικού φορέα 1024-208-0000000 κατά εξακόσια εκατομμύρια (600.000.000) ευρώ αποβλέπει στην επιτάχυνση των πληρωμών των έργων υποδομών της Επικράτειας, καθώς και των έργων αποκατάστασης μετά από τις καταστροφικές πλημμύρες του έτους 2023. Παράλληλα, με την ενίσχυση κατά τριακόσια εκατομμύρια (300.000.000) ευρώ του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του εν λόγω ειδικού φορέα προάγεται η αποπληρωμή των έργων της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου 2014 - 2020 και συγχρόνως, επιταχύνεται η εκτέλεση έργων εντός της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου 2021 – 2027.

Με το άρθρο 114 του ν.5162/2024 εξυπηρετείται ο σκοπός για την αποτελεσματικότερη απορρόφηση των ενωσιακών κονδυλίων και τη συνεπακόλουθη, απρόσκοπτη εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού. Συγκεκριμένα, η ενίσχυση των πιστώσεων του εθνικού

σκέλους του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του ειδικού φορέα 1024-208-0000000 κατά εκατό εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ αποβλέπει στην κάλυψη των δαπανών που προέκυψαν λόγω του γρήγορου ρυθμού υλοποίησης των έργων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), ιδίως σε περιφερειακό επίπεδο. Παράλληλα, με την ενίσχυση κατά τριακόσια εκατομμύρια (300.000.000) ευρώ του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του εν λόγω ειδικού φορέα εξασφαλίζεται επιπλέον πίστωση για την αποπληρωμή των έργων της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020.

7 Σημαντικές προσαρμογές σύμφωνα με το πρότυπο European System of Accounts (ESA 2010).

Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα, βάσει του οποίου αξιολογείται η εκτέλεση του προϋπολογισμού δαπανών της Κεντρικής Διοίκησης, προκύπτει συνολικά, από την εφαρμογή προσαρμογών σύμφωνα με το πρότυπο ESA 2010 επί των ταμειακών συναλλαγών. Εκ των σημαντικότερων προσαρμογών, από πλευράς μεγέθους, όσον αφορά στο σκέλος των δαπανών, είναι η διαφορά μεταξύ πληρωμών και φυσικών παραλαβών εξοπλιστικών προγραμμάτων. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ αναφορικά με τη Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος (Excessive Deficit Procedure) του Απριλίου 2025, η συγκεκριμένη προσαρμογή είναι θετική (βελτιώνει το αποτέλεσμα) κατά 478 εκατ. ευρώ. Σημαντική προσαρμογή αποτελεί και η μεταβολή του ύψους των απλήρωτων οφειλών των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης προς τρίτους (εκτός φορέων Γενικής Κυβέρνησης). Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, προέκυψε μείωση του ύψους των απλήρωτων υποχρεώσεων κατά 14 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2023, η οποία βελτιώνει το αποτέλεσμα). Η ΕΛΣΤΑΤ ανά εξάμηνο επανεξετάζει το ύψος των προσαρμογών, βάσει τυχόν νέων δεδομένων.

Προς αποφυγή συγχύσεων, το πρωτογενές αποτέλεσμα κατά ESA βάσει του οποίου αξιολογείται δημοσιονομικά η χώρα, υπολογίζεται σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης, και εκφεύγει του αντικειμένου της παρούσας έκθεσης, η οποία επικεντρώνεται στην εκτέλεση των ταμειακών δαπανών της Κεντρικής Διοίκησης.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι πρωτογενείς δαπάνες του Κρατικού Προϋπολογισμού (και όχι της Γενικής Κυβέρνησης) παρουσίασαν υποεκτέλεση κατά 2,7 δισ. ευρώ ή 3,9% σε σχέση με τις αρχικές προβλέψεις (βλέπε Πίνακα 1).

Το γεγονός αυτό αποτυπώνει:

- την επιβαλλόμενη δημοσιονομική πειθαρχία που πηγάζει από τις διατάξεις του ν.4270/2014, οι οποίες λειτουργούν αποτρεπτικά έναντι του οποιουδήποτε δημοσιονομικού εκτροχιασμού, λόγω του ότι θέτουν ανώτατα όρια δαπανών στους εμπλεκόμενους φορείς,
- τη συνεχιζόμενη ορθή δημοσιονομική διαχείριση που έχει επέλθει στο σκέλος των δημοσίων δαπανών της Κεντρικής Διοίκησης στο πλαίσιο και των νέων δημοσιονομικών κανόνων που θεσπίστηκαν στην Ε.Ε. και
- την ευελιξία που παρέχει το νομοθετικό πλαίσιο με τη χρήση πιστώσεων υπό κατανομή και
- την ικανότητα των υπηρεσιών που εμπλέκονται στη δημοσιονομική διαχείριση της χώρας, για την επαρκή αντιμετώπιση πρωτόγνωρων κρίσεων και έκτακτων, απρόβλεπτων αναγκών.